

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,89 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 15 gr.,
na stronie 3-lamowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XIV.

NOWEMIASTO-POMORZE, SOBOTA, DNIA 4 SIERPNI 1934

NR. 90

Mowa premiera Kozłowskiego.

P. Premier mówił głównie o sprawach gospodarczych.

W środę przed południem w lokalu sejmowym klubu BB wygłosił p. premier prof. Leon Kozłowski zapowiadając już od dłuższego czasu i jako wielce doniosłą reklamowaną mowę o zamierzeniach i programie rządowym na polu gospodarczym i politycznym. Przemówienie to transmitowane było przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja. Trwało ono półtora godziny i poświęcone było prawie wyłącznie sprawom gospodarczym. Ekspozycja — pierwsze od czasów rekonstrukcji gabinetu — zawiera szereg rzeczy zasadniczych, a nowych. Nie jest nam możliwe, z powodu skrótu miejsca podać je w całości. Starając się atoli być w streszczeniu wydatnie choć tylko najgłówniejsze jego myśli. Mówiąc o kryzysie i o walce z nim, p. Premier podkreślił, że rządy jego poprzedników w Polsce potrafiły — traniej bodaj niż w innych krajach — ocenić jego przyczyny i wybrać drogi oraz metody, odpowiednie dla Polski. Zwłaszcza rząd Prystora, według zdania prem. Kozłowskiego, potrafił wykonać słuszną ocenę i skuteczność tych metod w momentach niezwykle trudnych i napiętych. To też na skutek tego założenia polskiej polityki gospodarczej nie ulegają i nie ulegną zmianie.

Co ustaliła polska myśl gospodarcza? Przystosowanie.

Polska myśl gospodarcza ustaliła przedewszystkiem, iż przelimitowanie obecne różni się od znanych i powtarzających się w przeszłości, związane z wojną światową i powojenną gospodarką wielkich mocarstw i że wobec tego powrót do stosunków przedkryzysowych jest nieprawdopodobny. Wynikało stąd, że przezwyciężenie kryzysu nastąpić może tylko poprzez osiągnięcie równowagi na nowym, niższym poziomie. Wskazywało to jako na jedyną celową politykę przystosowywania, nie zaś na politykę prób tworzenia sztucznej koniunktury.

Każdy kraj oczywiście winien owo nieuniknione przystosowanie przeprowadzać w sposób odmienny. Jesteśmy krajem, ubogim w narzędzia pracy — bogatym w przysiółki ludności. Droga rozwojowa ku dobrobytowi Polski w przyszłości — wszystko to opiera się na procesie kapitalizacji wewnętrznej.

Kapitalizacja wewnętrzna.

Zwiększenie siły wytwórczych to narastanie kapitalizmu. Podniesienie poziomu życia mas polskich, zatrudnienie młodych pokoleń, uprzemysłowienie i zainwestowanie Polski w przyszłości — wszystko to opiera się na procesie kapitalizacji wewnętrznej.

Stać i zdrowa waluta.

Stać i zdrowa waluta stanowi główną podstawę rozwoju kapitalizacji wewnętrznej. Zrównoważony budżet jest jedną z koniecznych podstaw stałej waluty. Dlatego przykazania stałości złotej i równowagi budżetowej są przykazaniami, obowiązującymi niezmiennie rządy pomajowe — tak samo w dobrych jak i złych czasach.

Jak wygląda w tej chwili położenie na tych naszych głównych pozycjach?

Waluta.

Złoty nasz jest mocny. Waluta — jest to odcinek, niezagrażony od żadnej strony.

Budżet.

Spadek dochodów ustał. Dochody budżetowe od jesieni r. ub. stabilizują się. Pierwszy kwartał bież. roku budżetowego w porównaniu z I-szym kwartałem ub. roku budżetowego wykazuje nawet maleńką zwykłą dochodów, wynoszącą 0,7 proc.

Oczywiście jednak budżet nie składa się tylko z dochodów. Składa się również z wydatków. Stabilizacja, a nawet mała zwykła dochodów, której towarzyszyłaby zwykła wydatków, nie byłaby zjawiskiem, świadczącym o zbliżeniu się do trwałej równowagi budżetowej.

Tu pozory mogłyby świadczyć, że polityka oszczędnościowa rządu osłabła. Wydatki są wyższe o 16 milionów. Czy to poprawa? Czy też pogorszenie?

W zeszłym okresie budżetowym na wiosnę — mieliśmy pustki w kasach. Wskutek tego cały szereg wydatków był odkładany „na później”, t. zn. na okres, w którym przewidziane było zaciągnięcie pożyczki.

Procesy przystosowawcze.

Widzę jeszcze zagadnienia główne, w których przeprowadzenie procesów przystosowawczych musi być bądź nadal prowadzone, bądź zapoczątkowane. Ceny przemysłowe, taryfy kolejowe, obciążenia publiczne i oddziaływanie.

We wszystkich tych dziedzinach procesy przystosowawcze nie zostały doprowadzone do końca.

Ceny przemysłowe.

Chodzi o zagadnienie „nożyc” cen artykułów przemysłowych i artykułów rolniczych. Nożyce te trzeba zamykać z dwóch stron: przez niższe cen towarów, nabywanych przez rolnika i zwykłe cen towarów przez tegoż rolnika sprzedawanych.

W dziedzinie cen artykułów skartelizowanych stwierdzić należy powolność lub nawet opór i fatalne opóźnienia w procesach przystosowania się elementów naszej struktury gospodarczej do nowej rzeczywistości życia.

Pewne wyniki zostały już tutaj osiągnięte, jakkolwiek zresztą działa się to dopiero pod naciskiem rządu. Dla przykładu wskazać można niższe cen węgla, cementu, niektórych materiałów budowlanych, żelaza z 350 zł do 280 zł za tonnę, a od dnia dzisiejszego do 258 zł. Ceny nafty obniżone zostały z 85 gr. do 65 gr. za kg, przy czym w najbliższym czasie nastąpi dalsza niżka. W nawozach sztucznych po całym szeregu obniżek przeprowadzona została z dniem 1 lipca dalsza obniżka o 15 proc.

Mówiąc o niższych cen przemysłowych, natykamy się na problem oddziaływania przemysłu, oddziaływanie musi bowiem torować drogę niżce cen.

Powstałe z dawnych lat zadłużenie przemysłu w paru zbadanych przez Rząd wypadkach „graniczy nieraz z kodeksem karnym i niejednokrotnie nie było uzasadnione przestankami gospodarczymi.

Wady aparatu handlowego.

Aparat handlowy nie spełnia w należytej mierze swej roli w procesach niwelacji cen i wyrównania warunków gospodarczych; jest on na tym odcinku bierny. Akcja cen niejednokrotnie bardzo długo hamowana jest na barjerze pośrednictwa handlowego, to też zarówno Rząd, jak i czyniki gospodarcze muszą podjąć wszelkie wysiłki w kierunku zmiany tego stanu rzeczy.

Ze strony Państwa ucygnięto zostało bardzo wiele dla stworzenia silnych fundamentów inicjatywy handlowej. Informacje o warunkach z odniesieniem do rozwoju polityki handlowej itd. stanowią widomy realny dowód troski Państwa o warunki ekspansji handlowej.

Handel zagraniczny wymaga także dopływu nowych fachowych sił kupieckich. Na ten odcinek skierować należy nasze siły społeczne i tam szukać dla młodych sił pełnego i owocnego wykorzystania.

Ceny rolne.

Ceny te — pod wpływem niekorzystnej dotychczas sytuacji na międzynarodowych rynkach produktów rolnych — ukształtowały się w Polsce na poziomie bardzo niskim.

Podniesienie cen produkcji rolniczej to kwestia zwiększenia dochodu dwudziestoparomilionowej ludności wiejskiej, zwiększenia jej siły nabywczej i zdolności podatkowej.

Tu jednak podkreślić pragnę, że akcja interwencyjna zbożowa kosztuje państwo bardzo dużo. W roku ubiegłym koszt jej pochłonął więcej, aniżeli rolnictwo wpłaciło Skarbowi Państwa z tytułu podatków bezpośrednich. Zasadnicze wytyczne akcji zbożowej zostały utrzymane na rok przyszły gospodarczy.

Sytuacja na rynku międzynarodowym w zakresie produktów rolniczych kształtuje się na przyszły rok gospodarczy dla nas, jako kraju eksporterskiego, pomysłniej, jak w roku ubiegłym, a ceny zboża mają wyraźną tendencję wzrostową.

Dzisiaj brak mi jednak jeszcze niezbędnych elementów dla zorientowania się, jak ukształtuje się światowa cena zboża, jakie będą wyniki tegorocznych zbiorów u nas, a co za tem idzie, w jak szerokim zakresie będzie potrzebna prowadzić akcję interwencyjną. Dopiero najwcześniej za miesiąc będę mógł powrócić do zagadnienia akcji interwencyjnej i bliżej określić jej zakres i charakter.

Nie jest wykluczone, że w nadchodzącym roku gospodarczym rozszerzymy akcję oddawania zboża za odrobek, która to akcja zapoczątkowana została w roku ubiegłym i daje bardzo dobre wyniki.

W pracach nad podniesieniem cen rolniczych ważną jest nietylko kwestia cen zboża, ale i cen artykułów hodowlanych. Do podniesienia tych ostatnich cen przywiązuje się dużą wagę.

Surowce pochodzenia rolniczego.

Rząd wszedł obecnie w zakres nasion olejnych na nową drogę gwarantowania opłacalności produkcji surowców krajowych, opartej na bezpośrednim porozumieniu zainteresowanych gałęzi przemysłu i rolnictwa i na gwarancji odbioru po ustalonych cenach całej produkcji wewnętrznej. Jako szczególne zagadnienie występuje tu również sprawa zużycia ziemniaków na cele przemysłowe. Stan rynku ziemniaczanego skłania nas do dalszych wysiłków w kierunku rozszerzenia zbytu mieszanek (spirytusowych, jako środka napędowego).

Taryfy kolejowe.

Przechodzę z kolei do zagadnienia taryf kolejowych. Prace nad ich obniżeniem prowadzimy stale od szeregu miesięcy.

Obciążenia publiczne.

Obciążenia publiczne w Polsce dadzą się podzielić z grubsza na 3 działy: państwowe, samorządowe i z tytułu ubezpieczeń przymusowych.

W budżecie państwowym przeprowadziliśmy jak najbardziej idącą selekcję wydatków, tak przemysłową, aby obsługiwać w pełni to, co jest niezbędne i aby pod-

Hindenburg nie żyje.

Neudeck, 2. 8. Prezydent Rzeszy Niemieckiej, feldmarszałek von Hindenburg, zmarł dziś rano o godz. 9-tej. Agonja trwała od godz. 5-tej rano.

Hitler prezydentem i kanclerzem.

Berlin, 2. 8. O godzinie 10.30 Niemieckie Biuro Informacyjne ogłosiło następujące rozporządzenie rządu Rzeszy:

§ 1. Urząd Prezydenta Rzeszy (Reichspräsident) zostaje złączony z urzędem Kanclerza Rzeszy (Reichskanzler). Wobec tego przechodzą dotychczasowe uprawnienia Prezydenta Rzeszy na „Fuehrera” i Kanclerza Rzeszy, Adolfa Hitlera, który wyznacza swojego następcę.

§ 2. Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z chwilą śmierci prezydenta Rzeszy, feldmarszałka v. Hindenburga.

trzymać przy życiu to, co jest potrzebne i aby zgoda nie nie poświęcać na rzecz doraźnego, tymczasowego zysku. To trzeba sobie jasno uświadomić.

Budżety samorządów.

W odniesieniu do samorządów terytorjalnych stwierdzić musimy wielki pozytywny wysiłek władz samorządowych i nadzorujących je władz państwowych w kierunku dostosowania pracy samorządu do zmniejszonej zdolności płatniczej społeczeństwa, wyrazem tego jest silna redukcja wydatków samorządowych.

Przeprowadzone wybory do ciał samorządowych.

Sprawy samorządu są dla nas tembardziej istotne, że przeprowadzone wybory do rad miejskich dały na ogólną ilość mandatów radnych miejskich ugrupowaniom prorządowym 58,2 proc., oddając zarządy miast większościom prorządowym. W nielicznych tylko miastach, m. in. w Łodzi, większość uzyskała opozycja. Stojąc na stanowisku, że w tych wypadkach opozycja winna wziąć odpowiedzialność za zarząd miastem i wyciągnąć konsekwencję ze zwycięstwa wyborczego.

Zwycięstwo powszechne Bezpartyjnego Bloku składa na nasz obóz nową odpowiedzialność i obowiązek oszczędnej i rozumnej gospodarki w samorządzie.

Ubezpieczenia społeczne. — Znów ich rewizja.

Rząd zająć się musi przedewszystkiem rewizją organizacji społecznych. Koszt tych ubezpieczeń ogromnym ciężarem obarcza cały świat pracy w Polsce.

Bezrobocie.

Odbudowanie i zwiększenie siły nabywczej wsi powinny stworzyć warunki dla zatrudnienia znacznej liczby robotników przemysłowych.

Zdaje sobie sprawę, że odrazu to nie nastąpi. Dlatego też trzeba będzie kontynuować akcję doraźnego zatrudnienia bezrobotnych.

Fundusz Pracy winien być ściśle skoordynowany z Funduszem Bezrobocia.

Inwestycje.

Rząd nie prowadzi polityki t. zw. sztucznego nakręcania koniunktury. Niemniej jednak należy z całą stanowczością podkreślić, że prowadzimy w dalszym ciągu planowe prace inwestycyjne, których zadaniem jest stwarzanie ogólnych warunków gospodarczego rozwoju kraju w zakresie elementów podstawowych. Mimo ciężkich warunków gospodarczych z roku na rok budujemy setki kilometrów dróg bitych, rozbudowujemy sieć kolejową i ulepszymy jej uposażenie techniczne, budujemy statki oceaniczne, rozszerzamy port gdyniński, sieć telegraficzną i telefoniczną, wznosimy szkoły i t. d.

Na cele inwestycyjne Państwo uruchomiło na rok bieżący około 300 milionów zł.

Państwo otoczyło narastający ruch budowlany specjalną opieką.

Rząd, rozumiejąc niesłychanie ciężkie warunki mieszkaniowe warstw robotniczych, rozpoczął w roku bieżącym specjalną akcję popierania budowy tanich mieszkań robotniczych.

Kapitał zagraniczny.

Kapitał obcy, który chciałby pracować u nas, jak w kolonii, nie ma nic w Polsce do roboty. Ten kapitał zagraniczny, który pracuje na zdrowych zasadach i przychodzi po godzinny zarobek — będzie zawsze chroniony i znajdzie jak najbardziej życzliwą opiekę rządu.

Zrzeszenia gospodarcze.

Z upływem bieżącego roku kończy się kadencja w Izbach Przemysłowo-Handlowych i w niedługim czasie będą rozpisane wybory na nowy okres 5-letni. Należy sobie życzyć, aby Izby Przemysłowo-Handlowe, wychodzące z nowych wyborów, skierować na właściwe tory. Dlatego też przywiązują dużą wagę do osobistych kwalifikacji członków samorządu gospodarczego.

Potanie kredytu.

Tani społeczny kapitał obrotowy czyli tani kredyt krótkoterminowy odgrywa rolę decydującą.

Prowadzona przez rząd akcja obniżenia kosztów kredytu będzie dalej kontynuowana.

Oddłużenie.

Chodzi tu przede wszystkim, choć nie wyłącznie, o oddłużenie rolnictwa. Środki dotychczasowe okazały się niewystarczające.

Drobne i średnie gospodarstwa rolne muszą znaleźć w Polsce znośne warunki pracy. Środków, które na to przeznaczymy i ofiar, które będziemy musieli w tym kierunku ponieść, nie będą uważały za zmarnowane. Na uzdrowieniu bowiem stosunków w rolnictwie i na podniesieniu siły nabywczej wsi zyska niewątpliwie całość naszego gospodarstwa narodowego.

Nie mogę bowiem uznać za wskazane sztuczne utrzymywanie tych właścicieli, którzy znaleźli się w trudnych warunkach nie tylko wskutek załamania się koniunktury, ale i własnej winy. Ani skarb ani społeczeństwo polskie nie mają środków na podtrzymywanie tego rodzaju bankrutów. Wiemy przecież, że na sanację tysięcy gospodarstw rolnych potrzeba częstokroć mniej środków i ofiar, niż na sanację jednego nadmiernego zadłużonego wielkiego właściciela ziemskiego.

Większe warsztaty rolne, nadmiernie obciążone długami, nie są możliwe do wysanowania. Natomiast mały i średni, umiarkowanie zadłużony warsztat rolny może być oddłużony i można mu będzie zapewnić egzystencję.

Różniczkowanie ulg.

Ulgę i pomoc w dziedzinie akcji odciążeniowo-konwersyjnej różniczkować się będą w zależności od wzajemnego stosunku następujących dwóch elementów: 1. wielkości obszaru rolnego i 2. stopnia jego zadłużenia.

Akcja ta obejmie wszystkie drobne gospodarstwa rolne i w odniesieniu do tych gospodarstw będzie miała charakter powszechny bez względu na stopień ich zadłużenia. Spłata krótkoterminowych długów, ciążących na ziemi, musi być rozłożona na dłuższy okres czasu, a oprocentowanie powinno ulec obniżeniu. Poza to dla przyspieszenia akcji rozważamy system bonifikat przy spłacie wcześniejszej gotówką. Reszta należności z działów rodzinnych i zobowiązań hipotecznych małżonków musi ulec redukcji kapitału w stosunku do spadku cen ziemi. Te zarządzenia muszą być generalne i najprostsze.

Skarb państwa, tam gdzie występuje jako wierzyciel, gotów jest ponieść pewne ofiary na rzecz drobnej własności. W szczególności przez zrewidowanie zadłużenia w stosunku do banków państwowych w kredytych melioracyjnych, w kredytach kleskowych i celowych oraz z tytułu kupna ziemi, jak również zadłużenia w stosunku do funduszu obrotowego Ref. Rol. Wreszcie muszą być zrewidowane zadłużenia, wynikłe z wysokiej ceny ziemi przy kupnie ziemi z parcelacji prywatnej.

Gospodarstwa średniej wielkości, których zadłużenie nie będzie uznane za nadmierne, będą korzystają zasadniczo z tych samych, aczkolwiek nieco zmniejszonych ulg, co gospodarstwa rolne. Przy gospodarstwach wielkich normy maksymalnego zadłużenia będą odpowiednio niższe i Skarb Państwa nie będzie ponosił ciężaru dopłat w związku z konwersją przez Bank Akceptacyjny ich zadłużenia w aparacie kredytowym zorganizowanym.

Likwidacja majątków nadmiernie zadłużonych.

Własność ziemską średnią i wielką, nie będąca w stanie wywiązać się normalnie ze wszystkich zobowiązań, a która będzie uznana za nadmiernie zadłużoną — musi poddać się procesowi likwidacji.

Poprawa.

W położeniu gospodarczym Polski w r. 1933 nastąpiła nieznaczna, lecz wyraźna poprawa.

W ciężkich przemysłach surowcowych, szczególnie w węglu i żelazie, objaw ten jest zupełnie wyraźny.

Toteż tymczasowa polityka gospodarcza Polski oraz odporność ubożego społeczeństwa polskiego wobec kryzysu wywołały niewątpliwie wzrost szacunku do nas, jako narodu i państwa i przyczyniły się w pewnej mierze do tych powodzeń, jakie osiągnęła w ciągu lat ostatnich nasza polityka zagraniczna.

Powódź.

Trudno sobie zdać sprawę z rozmiarów spustoszenia, jakie powódź uczyniła. Są jednak one bardzo poważne. Bez przesady można chyba powiedzieć, że około 50 tys. rodzin zostało nią dotkniętych. Ludzimi tym przyjdzie z pomocą tak, jakiliśmy sili, w momencie katastrofy, ale z pomocą również pospieszyć winno całe społeczeństwo.

Obozy izolacyjne.

Druga sprawa, żywo dyskutowana w opinii, to sprawa obozów odosobnienia. Tu pragnę oświadczyć, co następuje:

Cały szereg ekscesów i bójek, posługiwanie się pałąką i rewolwerem jako bronią walki politycznej, anarchizowanie życia politycznego przez poszczególne, nieobliczalne w swym postępowaniu jednostki, gloryfikowanie wszelkiego rodzaju aktów gwałtu, — co w sumie groziło i zwyrodnieniem życia społecznego w Polsce, sabotaże, morderstwa i gwałty, prowadzone przez pewną część społeczności ukraińskiej, wreszcie morderstwo Ministra Spraw Wewnętrznych śp. Bronisława Pierackiego, dokonane przez Bojową Organizację Ukraińską, zmusiły rząd do chwycenia się środków, dotychczas niestosowanych.

Dekret o miesiącach odosobnienia pozwala w sposób radykalny zlikwidować w zarodku wszelkie próby anarchii. W miejscu odosobnienia w Berezie Kartuskiej znajdują się razem zagrażający bezpieczeństwu publicznemu Ukraińcy, zanaręczane elementy przeważnie żydowskie i pałkarze obozu narodowego. Surowy regulamin i pożyteczna dla Państwa praca przymusowa są środkami wychowawczymi, które elementy, niestosowane do zorganizowanego życia społecznego, nauczą właściwego stosunku do państwa.

Stwierdzam, że każdy przejaw bojówkarskich poczynań lub szerzenia anarchii spowoduje odosobnienie zakażonej jednostki. Dotychczas umieszczono w miejscu odosobnienia około 200 jednostek.

Na zakończenie p. Premier zaznacza, że tak samo, jak w małym gospodarstwie, tak i w gospodarstwie Państwa cudów niema i rząd ich zrobić nie może — ale chce rzetelną pracą iść ku lepszymu jutru i każe pamiętać o tem, że, jak nie ma porządku w narodzie bez rządu, tak samo nie ma dobrego rządu bez poparcia narodu.

„Robotnik” o obozach koncentracyjnych w Europie?

„Robotnik”, omawiając sytuację polityczną ideową w Europie, zatrzymuje się nad kwestią obozów koncentracyjnych:

„Obozy koncentracyjne, haniebna plama historii naszych dni, będą miały kiedyś swą literaturę, z której nie farba drukarska, ale krew, łzy i bezmiar ludzkiego cierpienia przemówią do sumienia szczęśliwszych pokoleń. Podłość, tchórzostwo i sadyzm triumfującej bestji, która strzeże rzekomych „interesów państwa, a ofiarne bohaterstwo, wytrwanie i śmierć męczennika wielu tysięcy znanych i bezimiennych „wywrotowców” — oto główna treść tych dzieł, które mroźnym uściskiem zgrozy tłumaczyć będą prawdę zmagani dzisiejszych.

O „praktyce” obozów koncentracyjnych pisaliśmy już wiele razy i pisać będziemy niejednokrotnie. Bo nie trzeba zapominać, że te „obozy” to nie tylko środek walki politycznej, ale — w niejednym wypadku również obszerne pole do wyżywiania się rozmaitych zbrodni i sadystów, którzy dowoli mogą się pastwić nad wyrzuceniemi poza nawias prawa, powierzeniemi ich „pieczy” ofiarami.”

Adw. Howorka zwolniony za kaucją.

Za zgodą prokuratora sądu okręgowego w Gnieźnie zwolniony został z więzienia adwokat Michał Howorka za kaucją 5 tysięcy zł.

Przypomnieć należy, że adwokat Howorka, skazany przez sąd okręgowy w Gnieźnie na 6 miesięcy więzienia, wypuszczony został decyzją sądu na wolność. Ponieważ prokuratura stanęła na stanowisku, że zajęcie może ewentualność ucieczki, sąd na wniosek prokuratora cofnął zarządzenie i osadził adw. Howorkę ponownie w więzieniu. Obecnie wypuszczono go jednak ponownie za kaucją 5 tys. na wolność.

Konsul polski w Chicago uległ wypadkowi samochodowemu.

Paryż. Agencja Havasa donosi z Niagary, że samochód konsula generalnego R. P. w Chicago, dr. Zbyszewskiego, został zmiżdżony przez pociąg na przejeździe kolejowym. Konsul Zbyszewski jest mocno potłuczony i poraniony, lecz życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Mordercy ś. p. kanclerza Dollfussa

zawiśli na subienicy.

Wiedeń. Jak już donosiliśmy, w dniu 31 ub. m. sąd wojskowy wydał wyrok w sprawie o morderstwo ś. p. kanclerza Dollfussa, skazujący obu oskarżonych, Planetta i Holzwebera, na karę śmierci przez powieszenie.

Obaj zasądzeni o zamordowanie kanclerza Dollfussa, Planetta i Holzweber, zostali straceni o godz. 16 minut 35.

Pierwszy został powieszony Holzweber, drugi Planetta, Skazańcy w ostatniej chwili zachowywali się spokojnie. Przed śmiercią obaj wzniesli okrzyk „Heil Hitler!”

Jeszcze na rozprawie Planetta oświadczył, że nie jest tchórzliwym mordercą i że nie miał istotnego zamiaru zabijania kanclerza Dollfussa. Jako człowiek ubolewa nad swoim czynem i prosi małżonkę kanclerza Dollfussa o przebaczenie. Holzweber oświadczył, że nie przypuszczał, iż dojdzie do rozlewu krwi. Spodziewał się, że za zamachowcami przybędzie do urzędu kanclerskiego Rintelen. Działal z miłości do ojczyzny.

Naoczni świadkowie egzekucji morderców ś. p. kanclerza Dollfussa opowiadają, że skazańcom pozwolono się pożegnać z żonami, poczem przyjęli oni pociechę religijną każdy od duchownego swego wyznania. Planetta był bowiem katolikiem, a Holzweber protestantem. Pierwszy zawiśł Holzweber. Śmierć nastąpiła po 12 minutach.

Urlop premiera.

Jak donoszą, po załatwieniu pilnych prac państwowych premier Kozłowski wyjedzie w połowie sierpnia na kilkunastodniowy urlop wypoczynkowy.

Ambasador Skirmunt złożył listy odwoławcze.

Londyn. Król Jerzy przyjął na specjalnej audjencji w pałacu ustępującego ambasadora polskiego Skirmunta, który złożył królowi listy odwoławcze. Król Jerzy udekorował ustępującego ambasadora wielką wstęgą królewską orderu Wiktorji.

Wniosek Polski ośrodkiem obrad Zgromadzenia Ligi Narodów.

Warszawa. Na porządku dziennym 15 sesji zgromadzenia Ligi Narodów w dniu 10 września rb. najważniejszym punktem będzie propozycja rządu polskiego z dnia 10 kwietnia rb., domagająca się rozpatrzenia projektu rezolucji, zmierzającej do opracowania przez konferencję międzynarodową konwencji generalnej o ochronie mniejszości narodowych.

Sowiecka eskadra lotnicza opuściła Warszawę.

Warszawa. Bawiąca w Polsce od soboty eskadra samolotów sowieckich odleciała we środę około godz. 10-tej z lotniska wojskowego na Okęciu do Moskwy. Lotnicy lecą przez Białystok, Baranowicze i Mińsk.

1 bm. wieczorem goście sowieccy podejmowani byli w ścisłym gronie przez ambasadę sowiecką.

Wstrząsające samobójstwo Polaka na wypisie w Chicago.

Mroźny krew w żyłach wydarzył się tu wypadek samobójstwa, popełnionego przez 24-letniego Polaka, Macieja Kaletę.

Samobójca skoczył z 200-metrowej wieży, ustawionej na międzynarodowej wystawie.

Ciało Kalety, spadając, natrafiło na linę stalową, podtrzymującą wieżę i przecięte zostało przez pól.

W kieszeni samobójcy znaleziono list pożegnalny do rodziny. Powody samobójstwa nieznane.

Wierna przyrzeczeniu matki

POWIEŚĆ.

123

(Ciąg dalszy).

— Panie Kendall, zechciej pan towarzyszyć biskupowi do sali rzeźb, a ja zostanę tu z siostrą, aby się rozpytać o niektóre rzeczy — rzekła Lea.

Gdy pozostały same Irena wyciągnęła do niej nagle obie ręce, które Lea utuliła w gorącym uścisku. Przez długą chwilę milczały, niezdolne przemówić słowa.

— Dziękuję pani, że udałaś, iż mnie nie poznajesz — odezwała się w końcu Irena.

— Czyżby historia twoja była tu nieznaną?

— Siostra Ruta, nasza przełożona, wie o niej, ale przez wzgląd na mnie nie odpowiada o tem w Zgromadzeniu. Czy zna mnie pani tak mało, aby przypuszczać, że nadużywałabym zaufania przewodniczącej, która udzieliła mi u siebie opiekuńczego schronienia?

— Nie rozumiem zgoła jednak, dlaczego się ukrywasz przed ludźmi, skoro niewinność twoja tak triumfująco wykazana została przed światem

całym! Kiedy doszła do mnie do Europy ta nadzwyczajna wieść, chciałam zaraz pisać do ciebie, aby ci wypowiedzieć moją radość, ale nie wiedziałam, gdzie cię szukać.

— Wiedziałam, że się pani tem ucieszy. Tak wysoko cenię opinie pani, że radość moja z niespodziewanego wykazania mojej niewinności zdwojona była świadomością, że w oczach pani nie potrzebowałabym żadnego usprawiedliwienia, bo nigdy nie wątpiłaś o mnie. Kiedy świat cały piętnował mnie hańbą, ty jedna wyciągnęłaś do mnie ręce w zaufaniu i współczuciu... Kiedy wszyscy podezwali mnie, ty nigdy nie przestałaś mi ufać. Czy sądzisz, że mogłabym kiedykolwiek zapomnieć błogosławionego uczucia wdzięczności, jakie twoja niezachwiana wiara wlała w moje zdeptane i zmiażdżone bólem i wstydem serce? Dzień i noc błagam Boga na kolanach, aby ci za to zapłacił szczęściem całego życia. Niema rzeczy, którejby nie poświęciła i nie przecierpiała, aby zapewnić ci spokój... i dowieść ci mojej bezgranicznej wdzięczności.

— A gdybym cię wystawiła na próbę? — przerwała Lea. — Gdybym cię prosiła o wyświadczenie mi jednej łaski... czy nie odmówiłabyś mi?

— Niema tego życzenia twego, któreby nie

spełniła z radością.

— Więc, czy zgodzisz się wrócić ze mną do X. i pomóc mi tam założyć instytucję na wzór tej oto „Przystani” dla bezdomnych kobiet? Gdybyś objęła kierownictwo nad zakładem, miałabym pewność, że wszystko pójdzie tam, jak należy... Ireno! potrzebuję twojej pomocy... nie odmawiaj mi!...

Irena zadrżała i badawczo spojrzała na swoją towarzyszkę. Czyżby Lea nie domyślała się niebezpieczeństwa, jakim jej propozycja zagrażała jej szczęściu?

— O, miss Gordon... — zawołała — jest to jedyna rzecz na świecie, której ze względu tak na siebie, jak na ciebie samą, uczynić nie mogę... Nie... nie nalegał!... To jest niemożliwe!...

— Jakt... przez wzgląd na mnie... kiedy tak usilnie cię o to proszę? — spytała Lea, rumieniąc się.

— Przytem powrót do X. byłby strasznym dla mnie — tłumaczyła się niechętnie Irena, lękając się, czy jej nie uraziła. — Odnowiłby wszystkie straszne wspomnienia przeszłości. Nie... wierz mi pani... Dowodzę ci wdzięczności mojej, odmawiając... (C. d. n.)

WIADOMOŚCI.

Nowe miasto, dnia 3 sierpnia 1934 r.

Kalendarzyk: 3 sierpnia, Piątek, Zn. rel. Św. Szczepana.
4 sierpnia, Sobota, Dominika w., Arystarcha.
5 sierpnia, Niedziela 11 po Św., NMP. Śnieżnej.
Wschód słońca g. 4 — m. 03 Zachód słońca g. 19 — 23 m.
Wschód księżycy g. 24 — 59 m. Zachód księżycy g. 17 — 11 m.

Czy wakacje szkolne będą przedłużone?

Związek uzdrowisk polskich, który wystąpił ponownie do ministerjum W. R. i O. P. o przedłużeniu tegorocznych wakacji szkolnych do 1 września, nie otrzymał dotychczas odpowiedzi na wniesione podanie.
Jak informują agencje Press, niema widoków, aby wakacje były przedłużone. Minister oświaty, wiceministrowie i większość dyrektorów departamentów tego ministerjum przebywają na urlopie. Ponadto w ministerjum przeważają tendencje przeciw przedłużeniu wakacji szkolnych.
W tych warunkach ubodziej za prawdopodobne, iż wakacje tegoroczne w szkolnictwie nie będą przedłużone.

Z miasta i powiatu.

Pola pustoszeją.

Kilkudniowe deszcze przeszkodziły rozpoczętym żniwom. Po wypogodzeniu się nagwał zwożono z pól żyto, które wszędzie prawie zaczęło już wyrastać. Wobec tego jest obawa, że mąka z tegorocznego żyta nie będzie tak dobra, jak w poprzednich latach. Równocześnie rozpoczęto żęcie zbóż jarych.

Wielki koncert na powodzian.

Nowe miasto. W niedzielę, 5 bm. Koło Stow. Rodziny Policijnej urządzi w parku miejskim „Wielki koncert”, połączony z zabawą ogrodową, z którego cały dochód przeznaczony na rzecz powodzian. Szczegóły imprezy w afiszach. Mam nadzieję, że nasze obywatelstwo gremjalnie poprze imprezę i w ten sposób przyczyni się do ulżenia dołi mieszkańców Polski, ciężko dotkniętych katastrofą powodzi.

Czysty zysk przeznaczają się na powodzian.

Uwaga! Cenne nagrody! Uwaga!
Związek Podoficerów Rezerwy Koło w Nowemiejście urządzi w niedzielę dnia 5-ego sierpnia rb. na targowisku w Nowemiejście (obok p. Jastrzebskiego) strzelanie o nagrody.

Szanowne obywatelstwo uprasza się o gremjalnie przybycie i poparcie. Początek o godz. 14-iej (2-iej). Broń małokalibrowa. Zarząd.

Składki w Kom. Kasie Oszczędności powiatu lubawskiego w Nowemiejście na powodzian.

Nowe miasto. Kom. Kasa Oszczędności zebrała na powodzian następujące ofiary: PP. Marszałkowie i letnicy, Białogóra 71 zł, Urzędnicy Wydziału Pow., Nowe miasto 11,10 zł, Związek Strzelecki, Rakowice 5 zł, Domagała, adwokat 25 zł, Olszewski Bolesław 10 zł.

Zebrało przez Ochotn. Straż Pożarną w Nowemiejście: PP. Br. Jentkiewicz 50 zł, Bonek 2 zł, Bendiks 5 zł, Zurawski 3 zł, Dr. Komassa 2 zł, Łazarewicz 1 zł, Mazanowski 1 zł, Lipińska 2 zł, Węgerowski 1 zł, Hecht 0,50 zł, Wardowski 1 zł, Witkowski 0,50 zł, Nowicka 0,20, Bielicki 1 zł, Bielicka J. 0,50 zł, Bielicka 0,20 zł, Schubring 100 zł, Klemp 1 zł.

Gmina Bratuszewo 51,25 zł, Gmina Pacońto 50,30 zł, Gmina Kamionka 47,50 zł, Gmina Fitowo 20 zł, Zuralski, Krzemieniec 10 zł.

Zebrało przez Tow. „Sokół” Nowe miasto: PP. Obremski 0,50 zł, Szewczyk 0,50 zł, Szulc 0,50 zł.

Zebrało przez Tow. Podoficerów rezerwy Nowe miasto: PP. Jaranowski 3 zł, Wachowska 0,50 zł, Arciszewski 2 zł, Grzeskiewicz 0,50 zł, Pawski 0,50 zł, N. Fajgenbaum 1 zł, Szejn 0,50 zł, Ratnemer 1 zł, Fynder 1 zł, Kordalska 1 zł, Kliniewski 0,50 zł, Rutkowski 0,50 zł, Uzarski 0,50 zł, Klein 2 zł, Rogacki Narcyz 1 zł, Makowski 1 zł, Kujawski 2 zł.

Zebrało przez Związek Rezerwistów Nowe miasto: PP. Orlikowski 2,50 zł, Rolnik w m. 1 cetr. pszenicy, Radziwiński pól cetr. mąki, Zabłońska 1 zł, Gajewska 0,50 zł, Morencowa 2 zł, Bajkowski 1 zł, Dr. Werner 10 zł, Bona Fr. 2 zł, Niemier 2 zł, Krebsowa 0,50 zł.

Zebrało przez Tow. Panien Nowe miasto: PP. ks. radca Pape 10 zł, N. N. 2 zł, Zurawska 0,50 zł, G. Pape 2 zł, Kryzementówna 1 zł, Lubowiecki 5 zł, Kaufmann 2 zł, Grabowska 1 zł, Kalinowska 1 zł, Kozłowski 0,50 zł, Skwarski 2 zł, Czarkowska 0,50 zł. Razem 542,05 zł.

Katastrofa samochodowa.

Nowe miasto. W czwartek, 2 bm. przed poł. wydarzyła się w Łąkach katastrofa samochodu niemieckiego, spowodowana zepsuciem się kierownicy. Samochód przy przejeździe przez tor kolejowy wpadł na słup telegraficzny, który złamał się na samochód i zbił boczną szybę. Ponadto złamał się prawy przedni resor oraz pogięł prawy błotnik. Samochód należał do adwokata p. Karola Webera z Koblencji nad Renem, który w towarzyszenie żony i towarzysza podróży po Niemczech i Prusach Wschodnich. Obecnie był w powrotnej drodze z Króliewca. Uszkodzony samochód zaciągnięto do warsztatu reperacyjnego p. Bendixa. Siedzący w samochodzie wyszli bez szwanku.

Artyści Opery Poznańskiej w Nowemiejście.

Nowe miasto. Po wielkich sukcesach „Krainy Uśmiechu” Lehara w całej Europie, ostatnio granej i w Polsce, wystąpią artyści Opery Poznańskiej pod batutą dyr. Zyg. Wojciechowskiego tylko 1 raz i to: w poniedziałek, dnia 6 bm. o godz. 8,30 w sali Hotelu Centralnego ze świetnym solistą Witoldem Luczyńskim na czele. W partjach żeńskich reprezentuje się uroczą primadonna Celina Kreyczki i Danuta Leska, Józef Sendecki, król wodewillistów — komików bawić będzie audytorjum.

Przypuszczamy, że występ tak znakomitego zespołu, który przyjeżdża do nas z taką nadzwyczajną operetką, którą zachwycąca się Europa i cała Polska obudzi większe zainteresowanie wśród tuł. zwolenników muzyki i śpiewu. Bilety do nabycia w księg. „Drwęca”.

Czyżby rozpoczęcie budowy szosy?

Lubawa. Niedawno poruszaliśmy sprawę nierozpoczęcia aż dotąd prac przy budowie szosy Lubawa—Tuszewo. W dniu 1 bm. nadziesiąt motorowy wał do Lubawy. Jest więc nadzieja, że może niebawem rozpocznie się naprawa tej szosy i tem samem przed zimą zostanie skończona.

Jeszcze o tragicznym wypadku.

Lubawa. W związku z tragicznym wypadkiem w maj. w Rakowicach należy jeszcze dodać, że zamęczony przez rozszalałego buhaja stróż nocny, Fr. Gawiński, liczył 62 lat. Pogrzeb jego odbył się w ub. wtorek w Samplawie. Oprócz rozprucia brzucha rogami i porozrywania wnętrzości buhaja złamał stróżowi nogę i rękę oraz zadał mu inne obrażenia ciała. Tragedja ta rozegrała się w nocy między godz. 12—1.

Jeszcze zapisać można w ekspedycjach

„DRWĘCĘ” na sierpień.

Zmasakrowane przez buhaja zwłoki znaleziono dopiero rano na podwórzu przy bramie wyjściowej na pole.

Z jarmarku.

Lubawa. Środowy jarmark na bydło i konie cieszył się średnim dowozem, co się tłumaczy opóźnionymi żniwami. Ceny wykazywały tendencję zwykłą. Płacono za krowy młeczne 120 — 180 zł, za stare krowy do 120 zł, za bydlę młode 60 — 180 zł. Między koniami ruch był ospały. Jedynie na konie robocze był popyt i płacono za nie 70—150 zł.

Koło Leśników w Mścinie

urządzi w razie pogody w najbliższą niedzielę, tj. 12 sierpnia rb., wielką zabawę nad jeziorem Wielkie Partenciny, z której cały dochód przeznaczony na niesienie pomocy dotkniętym klęską powodzi w Małopolsce. Początek zabawy o godz. 14-iej. W razie niepogody przewidziana zabawa odbędzie się w niedzielę następną.

Na miejscu bufet z przekąskami i napojami, strzelnica, sala do tańców, łodzie i inne atrakcje. Wstęp na plac zabawowy 50 groszy.

Ze względu na doniosły cel zabawy prosimy o łaskawe poparcie. Komitet.

Stacja knura zarodowego.

Omule. Założona została w Omulu u rolnika p. Bern. Ryńskiego stacja knura zarodowego.

Z Pomorza

Nasze obywatelki z pod sztandaru „Straży Przedniej” w obozie letnim ośrodka P. W. i W. F.

Lidzbark. Przeszło już tydzień gości tuł. ośrodek P.W. i W.F. w leśniczówce w obozach letnich oddziały żeńskie w leżbie około 200 osób, mianujących się wyniosłe „obozem Straży Przedniej”. Czemu zaś jest ta „Straż Przednia”, wie bez długiego tłumaczenia i wyjaśnienia każdy. W naszym miasteczku mamy już „Legjon Młodych”, również każdemu dobrze znany. Uczestniczki obozu tytułują się nie tylko między sobą mianem „obywatelki” lecz zaszczycają tą nazwą i osoby, do obozu nie należące. Nasze „obywatelki” z obozu „Straży Przedniej” od samego przybycia do nas szczególnie jakiś prześladował pech — gdyż dzień po dniu lało jak z cebra. Oczywiście taki stan pogody nie przyczyniał humoru młodym „obywatelkom”. Musiały przeważnie siedzieć w namiotach. Niestudnie atoli „obywatelki” owe niedyspozyce powietrza zdawały się kłaść na karb niegościnnosci Lidzbarka, co przebiegało niejednokrotnie z ich rozmów i uwag. Niestety, Lidzbark nie posiada jeszcze przyrządów do zatrzymania lub odpędzenia chmur, walących deszczem nad obozem „Straży Przedniej”. A i narzekania ze strony obozowych „obywatelkę” na niebywale wysokie ceny w naszym mieście nie są słuszne. Obywatelki z pod sztandaru „Straży Przedniej” winny przecież wiedzieć, że znajdują się na Pomorzu, gdzie podatki są szczególnie wysokie.

Mimo to życzyć należy naszym „obywatelkom” z „obozu Straży Przedniej” i lepszej pogody niż dotąd i polepszenia się ich humoru, no i milego wśród nas pobytu.

Katastrofa samochodowa.

Działdowo. W ostatnim czasie tak Polacy, jak i Niemcy z za kordonu rozwinięli ożywioną akcję sportową, jako dowód zaciesnienia wzwłóż przyjaciół sąsiedzijskie.

W niedzielę 29. 7. br. miał miejsce krwawy wypadek z powodu rozbicia się samochodu niemieckiego. Przybyli tu goście niemieccy zamierzali rozegrać mecz tenisowy, którego z powodu częstych opadów deszczu nie ukończono. Ażeby zabić czas, postanowiono zwiedzić najbliższe okolice Działdowa. Samochód swój do dyspozycji oddał p. Friederick z Niborka, który, zabrawszy z sobą szofera i kilku Działdowiaków, udał się do Burkata, gdzie towarzyszywo spędziło kilka przyjemnych chwil. W powrotnej drodze samochodem kierował sam właściciel, który, jadąc szybko tempem, utracił nagle panowanie i w pobliżu koszar mimo hamowania wpadł na przydrożne drzewo. Wskutek zderzenia kierowca p. F. uderzył głową o kierownicę, a siedzący obok niego Angowski został z samochodu wyrzucony naprzód. Rozbił on głowę szybko ochronną, przezem odłamki szkła pokaleczyły mu głowę i twarz oraz przecięły oko, które utracił. Za nim tą samą drogą zostali wyrzuceni pasażerowie z tylnego siedzenia, Baliński, Tabaczka, Rzemieński i Kranciszewski, którzy lżejszego doznał okaleczenia. Rozbity samochód władowano na wóz i odwieziono do Niborka. Okaleczonych zaś odwieziono do szpitala. Wszyscy — oprócz Angowskiego i Friedericka — po nałożeniu opatrunku, udali się do domu. Niebezpiecznie okaleczony p. A. dnia następnego odstawił do okulisty w Toruniu. Przyczyna tego wypadku jest narazie nieznana.

Występy złodziejskie.

Działdowo. Hersztem bandy złodziejskiej na terenie pow. działdowskiego jest niejaki Kłos z Burkata, człowiek, liczący 34 lat, rafinowany i szkorjentujący się przestępca, o barczystej budowie ciała, będący często w tow. kobiet, który nie pozwala Policji próżnować i stale trzyma ją w napięciu. W ostatnich 2 miesiącach dokonał on kilka kradzieży, a przed 3 tygodniami został aresztowany. Tęsknota za wolnością sprawiła, że udało mu się uprosić wypuszczenie go na wolną stopę, przyczem przyrzekł, że będzie uczciwie pracował, co mu da możność zaopatrzenia się w środki żywnościowe na zimę. Jak niepoprawny ten złodziej pojmuje uczciwą pracę, dowodzi fakt, że po wypuszczeniu go na wolność dokonał kradzieży roweru i odzieży na szkodę gosp. Heina w Brodowie i innych, za co był poszukiwany. Uważając, że teren działdowski jest dla niego niebezpieczny i że znajomość Policji przyczyni się do łatwego ujęcia go, udał się na występy do pow. brodnickiego w tow. drugiego złodzieja i tam w Bartnikach gosp. Kowalewskiemu pewnej nocy złożył wizytę, zabierając około 80 ft. słoniny. Przypadkowo u poszk. był w gościnie syn jego, post. z Działdowa, który znał dobrze opryska, za którym udał się w pogon i przychwycił go wraz z łupem. Drugi złodziej zdolał zbiec. Niepoprawny herszt bandy w ten sposób został na dłuższy czas unieszkodliwiony.

Znalezienie skradzionego roweru.

Swierczyno, pow. Brodnica. Przed kilku dniami znaleziono w stogu słomy, należącej do p. Tad. Zielazińskiego, jeden rower męski marki „Prima Sport Qualitet”, nr. 20280. Właściciel może się zgłosić w post. Policji.

Podział gmin

według nowej ustawy o zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

Według rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca rb. podział powiatu działdowskiego przedstawia się następująco:

1. gminę **Iłowo** z siedzibą w Iłowie; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Białuty, Brodowo, Chorap, Dźwierzna, Iłowo, Kraszewo, Narzym, Purgalki, Sochy, Szczepka i obszary dworskie: Białuty, Dwukoty, Narzym z wyjątkiem części wymienionej w pkt. 2;

2. gminę **Działdowo** z siedzibą w mieście Działdowie; skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Bursz, Kisiny, Karki, Pierławki, Rywoczyń, Wierzbowo, Wysoka, Zakrzewo, z dotychczasowej gminy wiejskiej Kłęczkowo grunty określone parcelami Kłęczkowo

karta 70 Nr. 93 94 95, karta 72 Nr. 96 97 98

71 Nr. 99 100 101, karta 51 Nr. 102 103 104

105 106 107, karta 32 Nr. 110 116, Kurki karta 63 Nr. 108

109, Księżydwór karta 11 Nr. 117, Kłęczkowo parcele 65, 65,

114 115, publiczne drogi i wody parcele 64, 66, 68, z dotychczasowej gminy wiejskiej Pryoma grunty, określone parcelami Pryoma karta 9 Nr. 1, 2, karta 4 Nr. 3, 4, karta 28

Nr. 5, 6, karta 108 Nr. 7, 8, karta 5 Nr. 9, 10, karta 24 Nr. 13, 14, karta 25 Nr. 15, 16, karta 53 Nr. 19, 20, karta 32 Nr. 23, 24, karta 1 Nr. 25, 26, karta 3 Nr. 27, 28, karta 69 Nr. 31,

32, karta 70 Nr. 33, 34, karta 25 Nr. 69 70,

karta 24 Nr. 71 72, karta 91 Nr. 73 74, Skurpie karta

7 Nr. 11, 12, karta 10 Nr. 17, 18, publiczne drogi i wody Nr. 35, 36, 37 oraz obszary dworskie: Księżydwór, Rywoczyń, z obszaru dworskiego Narzym grunty, określone parcelami

Narzym karta 227 Nr. 76 77 78, karta 228 Nr. 79 80

karta 229 Nr. 81, Kurki karta 73 Nr. 74 75,

3. gminę **Filice** z siedzibą w Filicach; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Burkat, Filice, Kłęczkowo z wyjątkiem części, wymienionej w pkt. 2), Komorniki, Krasnołąka, Niestojka, Skurpie, Szenkowo, Wielka Turza, Wilamowo, Uzdowo i obszary dworskie: Borowo, Kramaszewo.

4. gminę **Płońska** z siedzibą w Płośnie; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Gródki, Mały Łęck, Płońska, Pryoma z wyjątkiem części, wymienionej w pkt. 2), Przełek, Rutkowiec, Wielki Łęck i obszary dworskie: Gródki, Mała Turza, Rutkowiec, Wesołowo, Wielki Łęck;

5. gminę **Zabiny** z siedzibą w Zabinach; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Gralewo, Koszelewy, Murawki, Nowawieś, Prusy, Tuczki, Wądzyn, Zabiny i obszary dworskie: Gralewo, Koszelewy, Koszelewy, Myślęta, Szczupliny, Wądzyn, Zabiny;

6. gminę **Rybno** z siedzibą w Rybnie; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Dębien, Groszki, Hartowiec, Jęglia, Kopaniarze, Naguszewo, Rubian, Rybno, Truszczyno, Wery, Zarybinek i obszary dworskie Hartowiec, Kostkowo;

7. gminę **Kielpiny** z siedzibą w Kielpinach; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Gracyn, Gronowo, Kielpiny, Ostaszewo, Rynek, Tarczyno, Trzciny, Wąpiersk i obszary dworskie: Rynek, Straszewy, Wąsioły;

8. gminę **Lidzbark** z siedzibą w mieście Lidzbarku; w skład tej gminy wchodzi następujące dotychczasowe gminy wiejskie: Bełk, Brynki, Jamielnik, Jelen, Klonowo, Koty, Miłostajki, Nowydwór, Podcibórz, Stup, Zalesie i obszary dworskie: Brynki Szlachecki, Chelsty, Ciborz, Ciechanówko i Wlewk.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-go sierpnia 1934 roku.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Sobota, dn. 4. VIII. 6.30 Audycja poranna. 10.00 Powitanie uczestników i Kadrowki (Tr. z Krakowa). 11.30 Poświęcenie domu im. Piłsudskiego w Oleandrach (Tr. z Krakowa). 12.10 Muzyka lekka z Ciecibocinka. 13.00 Dzień połudn. 13.05 Płyty. 16.00 Koncert. 17.00 Tr. z Lwowa „Wesołej audycji dla dzieci”. 17.25 Muzyka jazz’owa (2 fortepiany). 17.50 Płyty. 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 19.15 Płyty. 19.50 Wiad. sport. 20.00 Koncert Chopinowski w wyk. Kona. 20.30 Odczyt w języku nowogreckim — Zjazd do kopalni na Górnym Śląsku. 20.40 Pieśni. 21.00 Capstrzyk Marynarki Woj. z Gdyni. 21.02 Dzień. wiecz. 21.12 Muzyka lekka ork. P. R. 22.00 Pogadanka aktualna. 22.10 Audycja regionalna z Poznania. 23.05 Polacy z zagranicy, uczestnicy zjazdu, przemawiają do swych rodzin na obczyźnie. 23.10 Muzyka taneczna.

Niedziela, dn. 5. VIII. 9.00 Tr. nabożeń. z Pola Mokotowskiego w Warszawie z okazji Zjazdu Polaków z zagranicy. 9.45 Tr. rewji na Polu Mokotowskiem w Warszawie. 10.00 Tr. Akademji Legionowej z Rynku Krakowskiego. 11.00 Płyty. 12.10, 13.10 Poranek muzyczny. 13.00 „Legjony w muzyce” — prelekcja. 13.46 „Paraszka i Bieszczady” ze Lwowa. 14.00 Polska muzyka ludowa. 15.00 Tr. felj. regionalnego z Krakowa. 15.25 „Przegląd rynków produktów rolnych”. 12.35 Płyty. 15.45 Pogadanka hodowlana dla gospodyń wiejskich. 16.00 Wesoła audycja muzyczna. 17.10 Koncert solistów. 18.15 Koncert. 18.30 Tr. meczu piłkarskiego Kraków—Budapeszt. 19.15, 20.12 Koncert. 20.02 Felj. aktualny. 20.35 Odczyt prof. Zielińskiego. 20.50 Dz. wiecz. 21.00 Capstrzyk Marynarki Woj. z Gdyni. 21.02 „Na wesołej lwowskiej fali”. 22.00 Wiad. sport. 22.15 Stuchowisko legionowe. 23.15 Polacy z zagranicy, uczestnicy Zjazdu, przemawiają do swych rodzin na obczyźnie. 23.25 Płyty.

Poniedziałek, dn. 6. VIII. 6.30 Audycja poranna. 8.45 Tr. otwarcia zjazdu Polaków z zagranicy w gmachu Sejmu Rzeczypospolitej w Warszawie. 9.30 Tr. z uroczystego spyania kopca im. marsz. Piłsudskiego w Lesie Wolskim w Krakowie. 12.10 Lekka muzyka ze Lwowa. 13.00 Dz. połudn. 13.05 Płyty. 16.00 Audycja legionowa z Krakowa. 17.00 Audycja dla dzieci. 17.15 „Na nutę nowej Polski”. 18.00 Pogadanka dla kobiet. 18.15 Płyty. 18.45 Pogadanka. 19.15 Audycja żołnierska. 19.40 Płyty. 19.50 Wiad. sport. 20.02 Feljton w związku ze zjazdem Polaków z zagranicy. 20.22, 21.12 Koncert muzyki polskiej. 20.50 Dz. wiecz. 21.00 Capstrzyk Marynarki Woj. z Gdyni. 21.02 „Skryniczka pocztowa roln.”. 22.00 „Wybuch wojny”. 22.15 Okolicznościowa audycja muzyczna z Poznania. 23.05 Polacy z zagranicy przemawiają do swych rodzin na obczyźnie.

W dwudziestą rocznicę wybuchu wojny światowej.

Dwadzieścia lat właśnie upłynęło od wybuchu wojny światowej, która poprzez okres czteroletni niosła posiew śmierci, z której atoli nowe zrodziło się życie, — która obalała trony i w odmetę staczała potęgi mocarstwowe, torując drogę **odrodzeniu narodów**, bytujących dotąd w niewoli i rozdarciu przymusowem.

Przez wojnę światową wybiła też godzina zmartwychwstania Polski. Polska uzyskała ponowną swą wolność i niepodległość dzięki patriotyzmowi pokoleń zmarłych i żyjących, dzięki instynktowi samozachowawczemu i myśli niepodległej społeczeństwa, dzięki rozumnej i przewidującej polityce, upatrującej w zwycięstwie państw centralnych największe niebezpieczeństwo dla odbudowy Polski i idącej przeto w kierunku oparcia się o Francję i Anglię.

Pewnie, że gdybyśmy byli wówczas jako naród zupełnie zwarci i solidarni, byłibyśmy owoce zebrali niewątpliwie jeszcze większe. **To wszakże, cośmy — mimo odchylenia błędnych — zdobyli w wyniku wojny światowej, tworząc zjednoczone i niepodległe państwo, jest tak przeogromne, że zasługuje na to, by naród polski składał zań Bogu na kolanach dziękczynienie po wsze czasy.**

Istnieje dziś w odrodzonej Polsce dużo przejawów, które goryczą napełniają serca nasze. Ale to rzeczy przemijające. Naród je przetrwa i pokona i pójdzie mocnym krokiem ku rozwojowi pełni swych sił.

Niedźwiedzie umizgi zaborców do Polaków po wybuchu wojny światowej.

Gdy wybuchła wojna światowa, **wszyscy trzej zaborcy naraz przypomnieli sobie** aż dotąd tak lekceważonych i poniewieranych Polaków, o których aż dotychczas chcieli, żeby świat o ich istnieniu całkiem wogóle **zapomniał**. Wszyscy trzej zaborcy silili się przeto na mniej lub więcej czule odezwy do Polaków. Oczywiście żaden z nich nie myślał szczerze o ich losie. Każdemu z nich **chodziło jedynie** o to, by Polacy z jednej strony nie szukali odwetu za długowiekowe krzywdy, a z drugiej, by oddawali swą krew dla jego sprawy. Zdrowa myśl polska pokrzyżowała atoli te wszystkie zwodnicze kuszenia. Ogół Polaków poszedł tam, gdzie widział jedyną drogę do swej wolności. Dziś, w 20 letnią rocznicę, wybuchu wojny światowej warto przytoczyć choć tylko kilka urywków tych tak mdławo-słodkawych, a obłudnych odezwy zaborców do Polaków.

Odezwa do Polaków, ogłoszona dn. 1 sierpnia 1914 przez naczelnego dowódcę armii rosyjskiej wielkiego księcia Mikołaja, który nagle „zapałał wielką miłością do naszego narodu“:

Polacy!

Wybiła godzina, w której urzeczywistnić się mają ojców i dziadów Waszych nadzieje.

Półtora wieku temu żywe ciało Polski zostało rozszarpane na strzępy, lecz dusza Polski nie zginęła. Polska żyła nadzieją, że czas zmartwychwstania nadejdzie, że przyjdzie chwila braterskiego pojednania z Wielką Rosją.

Wojna rosyjskie niosą Wam błogosławioną wieść zgody. Niech znikną granice, dzielące Polski naród. Niech się złączy on i stwori całość pod berłem CESARZA Rosyjskiego.

Pod berłem tem odrodzi się Polska wolna w zachowaniu swej wiary, języka ojczystego i samorządu.

Jednego tylko oczekuje od Was Rosja: równego poszanowania praw ludów, z którymi połączyła Was historia.

Z otwartym sercem, z wyciągniętą dłonią bratnią wychodzi na Wasze spotkanie Wielka Rosja. Ona wierzy, iż nie pokrył się rdzą miecz, którym pod Grunwaldem pokonano wroga.

Od brzegów Oceanu Spokojnego aż do morza Północnego ciągną zastępy rosyjskie.

Jutrznia nowego życia swita nad Wami. Niech Krzyż znak święty przewodzi Wam, jako symbol cierpienia i odrodzenia narodów.

Naczelnym Dowódcą Armii
Generał-Adjutant Mikołaj.

14 Sierpnia 1914 roku.

Charakterystyczny: ustęp odezwy niemieckiej

Przybliża się godzina oswobodzenia! Swoboda wkracza do Waszej ojczyzny z każdym bataljonem, z każdą baterją Austrjacków i Niemców. Grom armat, rozpryskiwających rosyjską krew, jest powitaniem polskiej swobody bez jarzma carskiego. Wkrótce jarzmo carskie będzie za Wami, jak zło-

wrogi sen, bo salwy armat obudzają Polskę do odrodzenia się i pełnej samodzielności: Na wieki więcej nie będzie między Wami rosyjskich pasożytów, będziecie się rządzić sami, własnymi urzędnikami i rozwijać zupełnie swą zdolność, bo Wasi zachodni oswobodziciele pragną mieć w sąsiedztwie naród ucywilizowany.

Z podobną odezwą, zatyt. „Do moich ludów“, wystąpił i cesarz austriacki, Franciszek Józef.

Organ katolików francuskich o polskiej polityce zagranicznej.

Paryż. Organ katolików francuskich „Le Croix“ omawia znaczenie podróży ministra Becka do Tallina i Rygi i stosunek Polski do paktu wschodniego. **Pismo wyraża zdziwienie, że Polska zajmuje w stosunku do nowego paktu stanowisko wyczekujące.**

Wiemy, że w Warszawie zapewniano o niezniszczalnej przyjaźni między dwoma krajami i o żywym sojuszu „najbardziej naturalnym elementem polskiej polityki zagranicznej“. Wiemy dobrze, iż Polska pragnie starannego przestudjowania wszystkich ewentualności projektowanego paktu, który posiada dla Polski pierwszorzędne znaczenie. **Nie ulega wątpliwości, że stanowisko Polski jest szczególnie trudne ze względu na położenie geograficzne między Rzeszą niemiecką, a Związkiem Sowieckim, tak, iż w razie pogwałcenia przez Niemcy granicy francuskiej, wojska sowieckie byłyby zmuszone w celu niesienia pomocy Francji przejść przez terytorjum polskie.** Polska przed 20-tu laty była polem walki między Sowiekami i Niemcami i oczywiście nie pragnie powtórzenia się tej ewentualności.

Istnieje również kwestja krajów bałtyckich. Uwolnione po wojnie od opieki rosyjskiej państwa te są oczywiście zdrowsze o swą niepodległość i nie chcą popaść w zależność od swego wschodniego sąsiada ani stać się przybudówką germanizmu. Między trzema państwami północnymi: Rzeszą, Sowiekami i Polską wybierają one za protektora najmniej silnego, t. j. Polskę. Podróż min. Becka do stolic Estonji i Łotwy — państw, które mają partycypować wraz z Litwą w pakcie wschodnim, nabiera z tego względu dużego znaczenia.

„Polska musi wybrać“.

P. Pertinax krytykuje polską politykę zagraniczną.

Wizytą naszego ministra spraw zagranicznych, p. Becka, w Estonji i Łotwie zainteresował się wybitny publicysta francuski, p. Pertinax i zamieścił w „Echo de Paris“ artykuł o stosunkach polsko-francuskich.

„Nikt nie wątpi — pisze Pertinax — że p. Beck w głębi duszy pragnie rozbić projekt paktu wschodniego. Pewna ostrożność nakazuje mu obawa, żeby nie odosobnił Polskę przy boku krwawego Hitlera. To też pragnie on uzyskać na czasie, starając się narazie odwrócić od projektu francuskiego Estonję i Łotwę.“

Pertinax jest zdania, że Polska wykorzystuje swoje wpływy w Estonji, związanej od r. 1923 unją celną z Łotwą, aby przeszkodzić zbliżeniu Litwy z pozostałymi państwami bałtyckimi.

Jako ciekawy zbieg okoliczności Pertinax notuje, że w czasie pobytu p. Becka w Tallinie gen. von Blomberg konferował z gen. Laidonerem, szefem armii estońskiej.

„Gdyby Polska postawiła sobie za zadanie — czytamy — chronić możliwość podjęcia współpracy niemiecko-rosyjskiej w rodzaju Rapalla, to nie mogłaby sprawować się inaczej, jak to czyni obecnie. Polsce się zdaje, że pangermanizm wynagrodzi ją za usługi, oddane przeciwko Rosji i Małej Entencie, szanując całość jej terytorjum. Ma ona wszelką swobodę polegania na tak niebezpiecznych wyrachowaniach. Jest to jej sprawa. Naszą sprawą jest oświadczyć Polsce, że jej działalność zewnętrzna jest coraz bardziej niezgodna z polityką francuską i że musi ona wybrać między sojuszem z r. 1921, a dziwną taktyką, której się trzyma.“

Strasliwe odkrycie przy kosbie zboża.

Łódź. Przed kilku tygodniami zaginał 15-letni uczeń szkoły pow. ze Zgierza, Józef Chudobiński. Wszelkie poszukiwania za zaginionym chłopcem, zarządzone przez policję, nie dały żadnego rezultatu.

Dopiero we czwartek niespodziewanie tajemnicza zaginięcia młodego chłopca została w sposób makabryczny wyjaśniona. — Mianowicie właściciel gospodarstwa rolnego we wsi Pastowiec w pow. łódzkim, Stefan Krupiński, kosząc żyto, znalazł w zbożu zwłoki w stanie całkowitego rozkładu, przy czem odcięta od tułowia głowa znajdowała się w odległości kilku metrów, również w zbożu.

Na miejsce przybyły natychmiast władze policyjne, które na wewnętrznej stronie czapki uczniowskiej, leżącej obok odciętej głowy, odcyfrowały napis Józef Chudobiński, uczeń klasy 4-tej A.

Jak się okazuje, Chudobińskiego ostatni raz widziano w chwili, kiedy dwu nieznanym mężczyznom wskazywał drogę w kierunku Luśmierza. Chudobiński poszedł z nieznanymi mężczyznanami w stronę szosy, prowadzącej do Luśmierza i od tej chwili wszelki ślad za nim zaginał.

Policja na skutek znalezienia zwłok Chudobińskiego wszczęła energiczne poszukiwania za tajemniczymi osobnikami. Nie ulega żadnej wątpliwości, że Chudobiński padł ofiarą potwornej zbrodni.

Cierniste położenie prasy narodowej.

W jak trudnych dziś warunkach znajduje się prasa niezależna, zwłaszcza narodowa, dowodem tego, co poniżej Szan. Czytelnikom przedkładamy.

Otóż w nr. 140 naszej gazety z dnia 28 listopada 1933 r. podaliśmy z Grudziądza o krwawym napadzie bojówkarzy sanacyjnych przed wyborami samorządowymi na mężów zaufania niemieckiej listy wyborczej do rady miejskiej w Grudziądzu.

Artykuł ten został nam postanowieniem Sądu Grodzkiego w Nowemmieście dnia 27 listopada 1933 r. skonfiskowany.

Pozatem zawiadomił naszą redakcję p. Prokurator Sądu Okręgowego w Toruniu pismem z dnia 4 czerwca 1934 r., że zarządził na zasadzie art. 250 K. P. K. **zniszczenie całego odnośnego nakładu naszego pisma, z nadmien., że przysługuje nam prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Toruniu w terminie 7-mio dniowym od chwili otrzymania niniej. pisma.**

Myśmy też owo zażalenie wnieśli, tembardziej, że w międzyczasie odbyła się w Grudziądzu rozprawa sądowa i sprawcy ohydnego tego napadu skazani zostali na kary więzienne.

W tem mocnym przekonaniu, że tym wyrokem Sądu została również stwierdzona zupełna niesłuszność zarządzenia owej konfiskaty i zniszczenia całego odnośnego nakładu, wnieśliśmy w przepisowym terminie zażalenie.

Tymczasem doszło nas ostatnio doniesienie ze Sądu Okręgowego w Toruniu, że tenże postanowił nie uwzględnić zażalenia drukarni i księgarni „Drwęca“ z dnia 9. 6. rb. przeciw zarządzeniu Prokuratury Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 29. V. 34 r. w przedmiocie zniszczenia nakładu czasopisma „Drwęca“ z dnia 29. XI. 1933 r. Nr. 140, albowiem sprawa została umorzona z uwagi na przedawnienie ścigania, a nie z braku celu przestępstwa, wobec czego zaskarżone zarządzenie Prokuratury Sądu Okręgowego należy uznać za słuszne.

A więc z powodu przedawnienia nasze zażalenie zostało odrzucone. Gdyby P. Prokurator był nam wytoczył proces, to przed Sądem byłoby się wykażać, czy nasza ówczesna wiadomość o wypadkach w Grudziądzu była słuszną lub nie. Ale nastąpiło przedawnienie, nie z naszej oczywiście winy — zazwyczaj w podobnych wypadkach ścigania nas przez p. Prokuratora przedawnień takich nie mamy do zanotowania - i na skutek tego przedawn. oczywiście sprawa naszych pretensyj o odszkodowanie za zarządzone zniszczenie całego nakładu inkryminowanego numeru naszego pisma została umorzona. Słusznie w swem zażaleniu nasz obrońca zaznaczył, że tą drogą możnaby lekko całą prasę w państwie zniszczyć.

RUCH TOWARZYSTW.

Nowemiasto. Zebranie Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości na Nowemiasto odbędzie się w niedzielę, dn. 5 bm. o godz. 4 po poł. w lokalu Hotelu Centralnego. Zarząd.

GIELDA WARSZAWSKA

Dolar 5.275; frank francuski 34.92; frank szwajcarski 172; funt szterling 26.63; marka niemiecka 200.5; szyling austriacki 99.25; korona czeska 21.85.

GIELDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 2. 8.

Płacono w złotych za 100 kg.

Zyto	17.00— 17.25
Pszonica	22.00— 22.25
Owies	17.00— 17.50
Jęczmień	18.50— 19.00
Groch Victoria.	36.00— 40.00
Groch Folgera	32.00— 35.00
Gorzycza	52.00— 54.00
Łubin żółty	13.00— 14.00
Łubin niebieski	10.75— 12.50

Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Łupicki w Nowemmieście, Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w składzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Szan. mojej Klienteli! podaje do wiadomości, iż z dniem 1-go sierpnia rb.

przeprowadziłem się

NA PLAC HALLERA 21 (dawniej „Zgoda“).

O dalszej łaskawej oparciu mego zakładu proszę

Klucznik, mistrz krawiecki, Lidzbark.

Do Pierwszej Komunii św.

polecamy

KSIĄŻKI DO NABOŻEŃSTWA

białe i kolorowe w gustownem wykonaniu już od 40 groszy

oraz **RÓŻAŃCE** w wielkim wyborze

„DRWECA“ Drukarnia i Księgarnia Nowemiasto.

ŚWIECE

do pierwszej Komunii św.

w wielkim wyborze poleca

„DRWECA“ Drukarnia i Księgarnia Nowemiasto.

Sprzedam gospodarstwo

64 morgowe z budynkami ze żniwni bez inwentarza, 300 zł morga, wpłaty do 10 tysięcy MATRASIOWA, LUBAWA, Aleja Hallera Nr. I.

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych, umiejąca gotować, potrzebna LASKOWSKA, akuszerka Bratjan.

FORMULARZE

poleca

Drukarnia „Drwęca“.

W poniedziałek, dnia 6-go bm.

sala Hotel Centralny

w NOWEMMIEŚCIE

Jednorazowy występ zespołu artystycz. pod dyktando Zygmunta Wojciechowskiego b. dyrektora Teatru Wielkiego (opera i operetka w Poznaniu)

KRAJINA USMIECHU

Przebojowa operetka Lehara w 3 aktach.

W roli chińskiego księcia: p. Witold Łuczynski
bohaterski tenor opery poznańskiej

Początek o godz. 8,30. Początek o godz. 8,30.

Ceny miejsc: od 1,10 zł do 2,20 zł.

Przedprzedaż biletów w księgarni „Drwęca“.

W dniu przedstawienia od godz. 7-mej wiecz. przykasz.

TAPETY

w wielkim wyborze poleca

KSIĘGARNIA „DRWECA“.

Narodowcy w Berezie Kartuskiej.

Wiadomo dotąd o 29 zesłanych.

Częściowa lista.

Wobec braku oficjalnych komunikatów trudno jest ustalić dokładną listę narodowców, zesłanych do obozu izolacyjnego w Berezie Kartuskiej. Z tych wiadomości, które dotąd ukazały się w prasie, zestawić można spis następujący, który jest jednak bardzo niekompletny:

Z pośród członków rozwiązanego Obozu Narodowo-Radykalnego przebywają w Berezie Kartuskiej:

1. Adw. Henryk Roszman z Warszawy;
2. Adw. Jan Jodziewicz z Warszawy;
3. Bolesław Piasecki z Warszawy;
4. Zygmunt Dziarmaga z Warszawy;
5. Mieczysław Pruszyński z Warszawy;
6. Jerzy Korycki z Warszawy;
7. Edward Kemnitz z Warszawy;
8. Włodzimierz Sznabrachowski z Warszawy;
9. Władysław Hackiewicz z Warszawy;
10. Czesław Łączyński z Warszawy;
11. Edward Budniak z Poznania;
12. Bolesław Swiderski z Krakowa;
13. Stefan Lniski z Łomży;
14. Bogumił Dworok z Kielic.

Z pośród członków sekcji młodych Str. Narodowego przebywają w Berezie Kartuskiej:

1. Antoni Grębosz z Wadowic;
2. Jakób Banasz z Wadowic;
3. Wilhelm Bartyzel z Zywea;
4. Zelawski z Nowego Targu;
5. Red. Józef Przybyszewski z Łomży;
6. Stanisław Dyspolski z Ostro Łęki;
7. Edward Piotrowski z Łodzi;
8. Ludomir Eugenjusz Wais z Łodzi;
9. Jan Woźniak z Łodzi;
10. Roman Kotasiński, radny miasta Łodzi;
11. Jerzy Lewandowski z Pabjanic;
12. Janusz Nowicki z Brzezia woj. łódzkiej;
13. Władysław Pacholezyk z Końskich (ziemi radomskiej);
14. Anastazy Klama z Częstochowy;
15. Kurzypiński z Ciechanowa.

Jak zesłano p. Klame?

O wysłaniu do Berezy Kartuskiej p. Anastazego Klamy podaje częstochowska „Gazeta Narodowa” (nr. 35) następujące szczegóły:

„P. Klama, działacz Str. Narodowego, zastępca radnego m. Częstochowy, przebywał w więzieniu

wraz z innymi narodowcami, aresztowanymi w dniu 16 czerwca do 13 lipca, a więc prawie miesiąc.

Dnia 13 lipca został decyzją prokuratury zwolniony z aresztu. Uradowany wychodzi z bramy więziennej, witany serdecznie przez przyjaciół i znajomych. W tym momencie (różnica 2 minut od zwolnienia do aresztowania) podchodzi doń agent Miniszewski i ponownie go aresztuje z polecenia władz administracji ogólnej.

Tego samego dnia p. Klame, chorego, o ropięcej nodze, którą postrzelili mu w czasie wyborów do rady miejskiej bojówkarze „sanacyjni”, wysłano do Berezy Kartuskiej”.

Nowe prawo o ochronie lokatorów obowiązuje od 1-go lipca 1934 r.

Nowy kodeks zobowiązań zawiera przepisy o prawie całości nieruchomości i poszczególnych pomieszczeń, które obowiązują od 1 lipca r. b. Wszelkie umowy najmu zawarte po tym dniu podlegają nowym przepisom, a od 1 lipca 1935 r., tj. rok później przepisy te będą miały zastosowanie do wszelkich umów najmu już poprzednio zawartych, a zatem do lokatorów, obecnie zamieszkujących lokale.

Przepisy ustawy o ochronie lokatorów zostały utrzymane w stosunku do lokali, znajdujących się w starych domach. Do pomieszczeń w nowych domach stosuje się przepisy nowego kodeksu, który przewiduje m. in., że właściciel wynajmujący winien wydać lokal w stanie zdającym do użytku i obowiązany jest w takim stanie utrzymać przez cały czas najmu.

Na właścicieli ciąży naprawy większe i zasadnicze, w przeciwieństwie do drobnych napraw, połączonych ze zwykłym użytkowaniem lokalu, które należą do lokatora.

Do drobnych napraw należą: naprawa drzwi, zamków, kranów, czyszczenie pieców, naprawy, związane z użytkowaniem ubikacji i urządzenia kąpielowego, malowanie pomieszczeń, wstawianie szyb itp.

Ocena, kto obowiązany jest do tej lub innej naprawy, należeć będzie w razie sporu do sądu.

Jeśli przy oddaniu lokalu lub podczas zamieszkania lokatora okaże się potrzeba napraw, do których obowiązany jest gospodarz, lokator winien zawiadomić o tem właściciela i jeśli właściciel w czasie odpowiednim napraw tych nie uskuteczni, lokator może to uczynić na koszt gospodarza. Gdy lokal wynajęty ma wady utrudniające lub zmniejszające możliwość używania pomieszczenia, lokator może żądać zmniejszenia odpowiedniej części komornego. Jeśli mimo istnienia wady lokator zgóry zapłacił czynsz za cały lokal, może on w ciągu 6 miesięcy żądać zwrotu odpowiedniej części wpłaconej sumy. Jeżeli wady są tego rodzaju, że wogóle uniemożliwiają używanie lokalu, zgodnie z przeznaczeniem, najemca może odstąpić od umowy, tak samo w wypadku, gdy lokal zagraża zdrowiu lokatora, a więc np. przypadku wilgoci. Widać z tego, że właściciel domu musi stale dbać o lokal i utrzymywać go w dobrym stanie.

Obowiązki lokatora w myśl nowego kodeksu sprowadzają się do płacenia komornego i używania lokalu, zgodnie z przeznaczeniem, na jaki został wynajęty. Lokator obowiązany jest stosować się do porządku domowego i nie wolno zaniedbywać lokalu. Gospodarz może odstąpić od

umowy najmu w razie niedotrzymania tych warunków. Czynsz obowiązany jest lokator płacić zgodnie z umową. Z braku umowy — myśl zwyczaju w — a więc kwartalnie, zgóry, a jeśli terminy płatności nie są oznaczone przez umowę, ani zwyczaj, to miesięcznie. W razie niezapłacenia czynszu wolno gospodarzowi zatrzymać meble nie tylko lokatora, lecz członków rodziny z nim mieszkających i nie pozwolić na wywiezienie rzeczy z domu do zapłacenia komornego. Jest to inowacja. Poza to gospodarzowi przysługuje pierwszeństwo do zaspokojenia pretensji przed innymi wierzycielami, a nawet przed skarbem państwa. Na zasadzie ustawy o ochronie lokatorów gospodarz może żądać eksmisji lokatora na początku drugiego kwartału lub miesiąca, a na zasadzie nowego kodeksu dopiero na początku trzeciego kwartału wzgl. miesiąca.

Hydra, z którą trudno się uporać. Kartel cementowy organizuje się na nowo.

Warszawa. Dwa koncerny cementowe, a mianowicie „Solvay” i „Wysoka”, porozumiały się po dłuższych pertraktacjach w sprawie utworzenia wspólnego biura sprzedaży.

W wyniku tego podniesiono cenę cementu i ustalono ją na zł. 350 za 100 kg. dla zamówień państwowych i samorządowych, a zł. 4.00 dla zamówień prywatnych.

Jak słychać, do tego porozumienia przystąpić ma w krótkim czasie jeszcze Firley i Szczakowa.

Propaganda ideologii bolszewickiej w Polsce.

W „Przeglądzie Katolickim” czytamy:

W swym liście pasterskim z lutego r. b. Najdosłojniejszy Episkopat Polski wystąpił m. in. i przeciw propagowaniu komunizmu w Polsce. Episkopatowi przywodziło całe katolickie społeczeństwo polskie. Niewiele jednak to wszystko obchodzi „IPS” (Instytut Propagandy Sztuki). Najspokojniej w świecie bowiem i to w okresie, kiedy w Warszawie bawi najwięcej wycieczkowiczów z prowincji i obokrajowców, urządza sobie wystawę książki sowieckiej i sowieckiego plakatu.

Tego to już nawet, tak bardzo zawsze umiarkowanemu i ostrożnemu „Kurjerowi Warszawskiemu” było za dużo. To też w nr. 192 tak pisze o tem p. Bunikiewicz:

„Trudno się ludzi, że wystawa książki sowieckiej i plakatu sowieckiego w Instytucie Propagandy Sztuki ma wyłącznie znaczenie artystyczne.

Sama istota twórczości bolszewickiej w dziedzinie plastyki zadaje temu kłam, a natomiast wszystkimi atomami swego istnienia woła: Propaganda!

Zresztą wystawa warszawska zupełnie jawnie i bez wszelkiej ceremonii propaguje idee sowieckie, posługując się materiałem, nie wspólnego nie mającym ze sztuką, jako to: tablice statystyczne, wykresy, albumy, sprawozdania itd.

Z wielkiem powodzeniem mogłaby być pokazana w Moskwie w racji doniesłego jakiegoś święta, zjazdu, czy też na plwy obcych turystów, pragnących poznać tajemniczy kraj nowego ładu i jeszcze bardziej tajemniczych tamtejszych ludzi”.

Wystawne i rozrzutne życie dygnitarzy hitlerowskich.

Hitler wydał odezwę, w której wspomniał także o rozrzutności i wystawnym życiu dzisiejszych władców Niemiec kosztem grosza publicznego. Nawoływał do skromności i dawania dobrego przykładu narodowi nie tylko dobrem osobistym zachowywaniem się, ale także skromnością w życiu prywatnym i publicznym.

A jak przedstawia się rzeczywistość?

Hitler czerpie kolosalne zyski z szeregu wydawnictw, które — aby móc swobodnie sprzedawać inne książki — posiadają na składzie również „dzieło“ jego. Dla oka, dla świata zewnętrznego, Hitler zrezygnował wspaniałości z poborów kanclerza — de facto jednak pobiera 200 tysięcy marek rocznie tytułem wydatków reprezentacyjnych. Ponadto za pieniądze skarbowe zakupił sobie domek, malowniczo położony wśród gór.

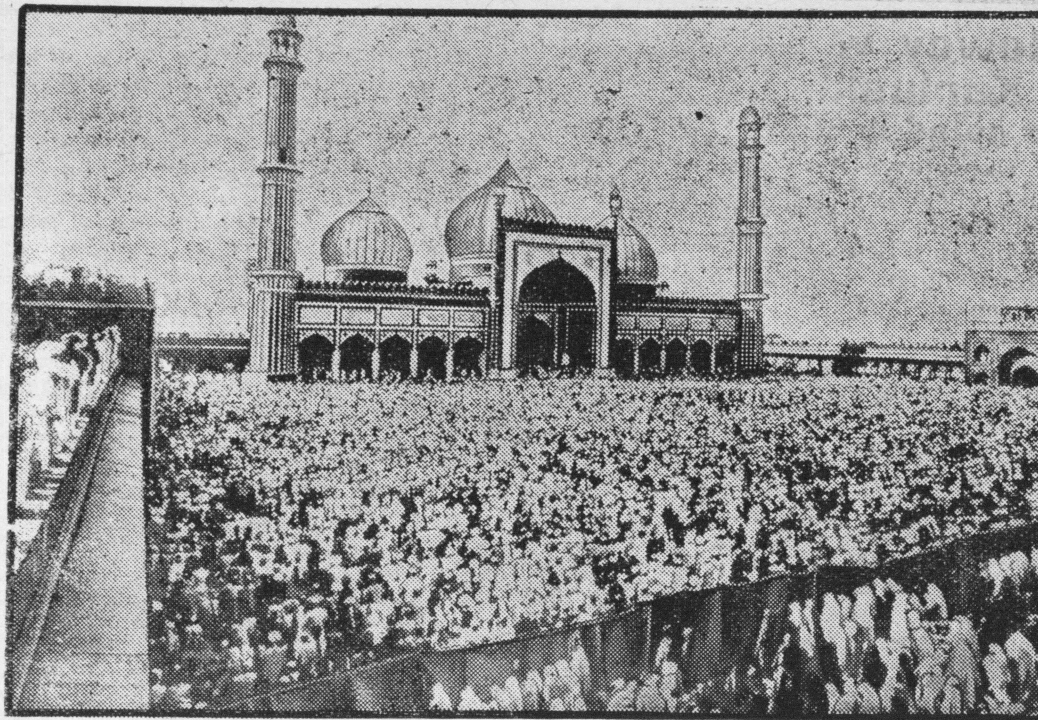
Podczas obejmowania władzy przez Hitlera, zamieszkał on z swoim otoczeniem w hotelu Kaiserhof. Za 4-dniowy pobyt wystawiono rachunek hotelowy na sumę 4 tysięcy marek.

Prezes ministrów pruskich i zastępca Hitlera, Goering, mieszka w Berlinie, zajmując willę, złożoną z 40 pokoi. Urządzenie willi kosztuje 350 tys. marek. Do tej luksusowej willi, siedziby nałogowego morfinisty, przylega olbrzymi plac tenisowy i własna ujeżdżalnia. Pozatem były kapitan, a dzisiejszy generał Goering — posiada od czasu przewrotu hitlerowskiego kilkanaście aut i wspaniałą zamek myśliwski, a ostatnio mianowany został naczelnym łowczym Rzeczy. Jest on bowiem zapalonym myśliwym i często urządza wielkie łowy. Goering ma wielkie upodobanie do występów teatralnych. To też znana jest ogólnie jego manja przebierania się w komponowane przez siebie mundury — których posiada 68.

Niemalą sensację wywołała niedawno wiadomość, iż Goering sprowadził ze Szwecji prochy swej pierwszej żony, wybudował wspaniałe mauzoleum z różowego marmuru pod Berlinem. Ale po kilku zaledwie dniach ten sam Goering urządził w swojej posiadłości niebywałe widowisko. Sprowadził parę żubrów, samca i samicę i przed oczyma zaproszonych gości — dyplomatów demonstrował akt kopulacyjny tych zwierząt. Goście pouciekali z tej swoistej zabawy. Za granicę poszły depesze o tem „wytwornem“ przyjęciu u premiera pruskiego.

I maleńki Goebbels, który ostatnio bawił w Polsce, nie pozostaje w tyle. Jest panem na wło-

Przeciw duchowi kastowości w Indjach.

Zdjęcie niniejsze przedstawia tłumy mahometan na placu przed meczetem w Delhi. Po nabożeństwie urządzono masową demonstrację przeciw panującemu w Indjach duchowi kastowości.

ściach, a niedawno otrzymał „w prezencie“ od bankrutującego Schachta piękną willę w Cladow, wytwornie urządzonej.

Niemniej także inni przywódcy hitlerowscy posiadają szereg pięknych posiadłości i prowadzą, naturalnie potajemnie, pod płaszczykiem głośno propagow. hasel „ideowych“ — magnackie życie.

Długi państwa polskiego.

W ostatnim „Monitorze Polskim“ opublikowany został wykaz długów państwa polskiego i przez państwo przyjętych gwarancji finansowych na dzień 1 lipca rb. Według tego zestawienia zadłużenia państwa przedstawiało się następująco:

1. Długi wewnętrzne: 1. długi emisyjne (pożyczki wewnętrzne bilety skarbowe itd.) — zł. 401. 271.008,75 zł. p. w. zł. (parytet 1924) 312.880, zł. w zł. (parytet 1927) 118.634.500, fr. zł. — 1.809.185, dolarów — 6.931.030, marek niem. — 8.415.500, marek polskich 3.865.011.976, 2. inne długi — zł 90 milionów oraz zł w zł — 128.742.014.40.

2. Długi zagraniczne: 1. długi emisyjne — (6 proc. poź. dol., 8 proc. poź. dol., 7 proc. poź.

włoska, 6 i pół proc. poź. dol. 1930 r.) — 117.809.599,01 dolarów, 1.455.000 funtów, 283.146.500 lirów, 2. długi wobec rządów państw.: Austrii — 335.000 szyl., Czechosłowacji — 17.100.000 fr. szw., Danji — 361.200 kor. duńskich, Francji — 2.312.469.309,10 fr. fr., Holandji — 1.325.500,03 flor. hol., Norwegji — 16.408.740 kor. norw. oraz 1.260 f. szt., Szwajcarii — 75.600 ft. szw., Szwecji — 6.253.200 kr. szw., Włoch — 38 068.438,85 lirów. 3. długi polikwidacyjne — fl. austr. 66.617.779 oraz kor. zł. 21.140.347. Wspomniane zestawienie wy-szczególnia poza tem obszernie gwarancje finansowe, przyjęte przez państwo.

Nowi emeryci otrzymają zwrot kosztów przesiedlenia.

Ministerstwo skarbu wydało rozporządzenie, przyznające urzędnikom państwowym, przenoszonym na emeryturę, jednorazowy zwrot kosztów podróży i przesiedlenia z miejsca ich urzędowania do nowych miejsc zamieszkania. Otrzymają oni zwrot kosztów przejazdu własnego, żony i dzieci do lat 18 oraz zwrot kosztów przewozu urzędzenia domowego.